

BİLİM DALLARINA GÖRE GENÇLİK

4. BÖLÜM

Dr. Öğr. Üyesi, Gökçen ÇATLI ÖZEN¹

GENÇLİK ANTROPOLOJİSİ

GİRİŞ

Her bilim dalının kuşak yapılanmasına odaklandığı öncelikli hususlar değişmektedir. Bu bölümde antropoloji için gençliğin, toplumsal yapılanmanın temel ögesi olduğu üzerinde durulmuştur. Özellikle de geleneksel toplumların gençliği bir ara geçiş evresi olarak gördükleri ve bu sebeple genç bireyleri çeşitli geçiş ritüelleri ve/veya erginlenme törenlerinden geçirerek topluluğa kabul ettikleri görülür. Dolayısıyla gençlik, toplumun hem en kırılgan hem de en korunması gereken kuşağıdır. Z Kuşağının antropolojik açıdan değerlendirilmesi, gençlerin kendi kuşakları bağlamında ürettikleri statü elde etme biçimleri olmuştur. Statülerin sembolik anlamlarının onların, kuşak içerisinde gördükleri değere tekabül ettiği anlaşılmaktadır.

ANTROPOLOJİYE GÖRE GENÇLİK ANTROPOLOJİSİ

Antropoloji kelime kökeni bakımından Yunanca insan anlamına gelen *anthropos* ve araştırma anlamına gelen *logos* kelimelerinden gelmektedir ve inceleme alanı insan bilimi olarak kültürdür. Antropoloji insanın köklerini, davranışlarını, gelişimini ve bunların gruplar arasındaki davranış ve gelenek farklılığını araştırmaktadır (Ferraro ve Andreatte, 2017: 5). Ayrıca antropoloji,

¹ İstanbul Aydın Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü, gokcenozen@aydin.edu.tr gokcencatli1@gmail.com

örneklerle her şeyin hız ile ölçüldüğü milenyum çağında, ya genç kuşağın daha materyalist olmaktan başka güçlü seçenekleri kalmadıysa! Kabul etmek gerekir ki devir onların devri. Ne var ki her ne kadar meseleye empati kurarak yaklaşım gösterilse de kadim ata kültürünün manevi unsur yüklü bilgeliği “bin bilsen de bir bile-ne danış” atasözünde olduğu gibi hızlı değişimin sakıncalarından bahsetmektedir.

Toplumlar sadece hayatta kalma mücadelesiyle değil daha güçlü olma öğrenmişliğiyle de başkalarından farklılaşıp öteki yaratırlar ve benzerleriyle gruplaşırlar. Modern dönem bunu statü göstergeleri olagelen çeşitli teknolojik sosyal ağlar, markalar, günlük dilde kullanılan kelimelerle vb. açığa çıkarmakla beraber, belki de en dikkat çekici yaşanmışlıklar dışa kapalı kültürlerde halen veya kısmen devam eden uygulamalardır. Tirikiler’deki yaş gruplandırması, Yahudilerdeki mitzvah töreni, Nusayrilerdeki amcalık geleneği vb. aslında topluluğun bireylerine statü sağlama vaadiyle, hiyerarşik ile kutsal bir yapılanma sağlayarak ve onları çeşitli kurallar aracılığıyla dış etkenlerin asimilasyonundan koruma inancıyla inşa ettikleri yapı taşlarıdır. Kültür canlıdır. Canlı oluşu, topluma dayanmasındandır. Toplum ona faydası olduğuna inandığı ve değer verdiği manevi bir değer ona rağmen değiştirilmek istenirse tepki verir. O sebeple toplumsal değer ve normların değişimi için çeşitli süreçler vardır: Bireylerin artık onun yararlı olmadığına kanaat getirmesi ve yerine başka unsurları işlevsel kılması; çeşitli odaklar tarafından hegemonya kullanılarak ilgili yapının zorla değiştirilmek istenmesi; genç kuşağın, değişen devre binaen yeni kültürel yapıları işlevsel hale getirmesiyle zamanla süregelen toplumsal değişim. Dolayısıyla tarihten gelen yaşanmışlıklar gösteriyor ki kültürel evrimimiz, genç kuşağın tercihleriyle de biçim alarak kendini yine yeniden oluşturacaktır.

KAYNAKLAR

- Bozkurt, G. 1999. İnsan ve Kültür. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Çatlı Özen, Gökçen. Nusayrilerin Kültürel Etkileşim İncelemeleri, Journal Of Analytic Divinity, Cilt 1, Sayı 1, 2017, 150-167.
- Ferraro, G. ve Andreatte, S. 2017. Culturel Anthropology: An Applied Perspective. USA: Cengage Learnin.
- Haviland, W. A., Prins, H. E. L., Walrath, D., McBride, B. 2008. Kültürel Antropoloji. İnan Deniz Erguvan Sarıoğlu (Çeviren). İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Hendry, J. 1988. An Introduction to Social Anthropology Other People’s Worlds, New York: Palgrave, pp. 67-68.
- Kalaycı, I. ve Özkul, M. Geleneksel Kalabilsem Modern Olabilsem: Modernleşme Sürecinde Yaşlılık Deneyimleri. Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi, Yıl: 2017, Cilt: 8, Sayı: 18, ss. 90-110.
- Langer, W. L. 1974. “Infanticide: a historical survey”. *History of Childhood Quarterly*. 1 (3). ss. 353-366.
- Van Gennep, A. 1960. The Rites of Passage, London, Routledge and Kegan Paul, p. 27.
- <http://gamblegoeskenya.blogspot.com/2010/09/i-love-tiriki-traditions-circumcision.html>, (Erişim 20.12.2020).